

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Uredništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

V Ljubljani 16. marca.

Denašnje čislo „Slovenskega Naroda“ objavlja v dopisu z Dunaja dve važni novici; prva je, da nas zapusti deželni predsednik g. vitez Kallina, na njega mesto pa da mu bode naslednik imenovan še pred velikonočnimi prazniki; druga ne menj važna vest, ki pa je prozvala radostne nadeje, je ona, ki pravi, da je deželni šolski nadzornik Pirker poprosil za penzijo.

Z gospodom deželnim predsednikom izgubila bi Kranjska vrlega in pravičnega moža, ki je sè svojim postopanjem, miroljubnim in poštenim značajem čestokrat utešil razburjenost duhov. Ako je politika Taaffejeva prava, tedaj bi njega posredovalnim nameram nigdo na Kranjskem ne bil mogel toliko koristiti, kolikor je koristil g. Kallina. Kranjska se bode njega drugače spominjala, nego se spominja njegovega prednika, g. Widmanna.

K drugej vesti o „prostovoljnem“ odstopu g. Pirkerja imamo dostavljati še nekih podrobnostij. Zapuščajoč svoje dozdanje mesto, namerava postaviti si še spomenik, ki bode venčal njega celo nam Slovincem toli sovražno politisko delovanje na šolskem polju. Vosnjakova resolucija gledé slovenskega jezika na učiteljskih pripravniščin v Ljubljani in Mariboru je še vsakemu v spominu. Ta resolucija je prouzročila, da je vodstvo tukajšnjega učiteljskega dobilo baje ukaz z Dunaja, da poroča o uravnavi možkega in ženskega učiteljskega z ozirom na teoretiško in praktisko izomiko gojencev, ki imajo karsneje poučevati na ljudskih šolah sè slovenskim učnim jezikom. Vodstvo je izdelalo to poročilo in je oddalo dežel-

nemu šolskemu svetu, ki je sklical, zdaj ko baš nij g. Kalline v Ljubljani, sejo, ter sklenil, to poročilo odposlati ministerstvu. To bi ne bilo nič napačnega, ko bi se dotično poročilo držalo resnice; a ono je, kakor smo poizvedeli, udarec slovenskemu narodu v obraz, tako, da je, prečitavši ono poročilo, neki ud deželnega šolskega sveta, ki pa sicer nigdar nij še prisegal na našo narodno zastavo, vskliknil baje: „Solch' eine Entstellung der Wahrheit ist noch nicht vorgekommen!“ Za zdaj ne dostavljamo k temu še ničesa.

Ali Slovenci še niso sposobni za visoke službe?

[Izv. dop.]

Od tistega časa, kar je dr. vitez Waser predsednik nadsodnije v Gradci, nij nobeden Slovenec dobil nikakšne višje službe, posebno so bili na mesto Slovencev za svetovalce pri nadsodnji imenovani sami renegati, ali pa taki Nemci, ki so hoteli služiti v slovenskih pokrajinah, in ki so se pri tej priliki za silo naučili slovenskega jezika. Popolno znanje slovenskega jezika je navadno škodovalo dotičnim uradnikom, a nasprotno je zadostovalo, biti strasten privrženec centralistične klike, da je kdo potem karijéro naredil o katerej bi čisto sicer nihče sanjal ne bil. Narodno misleči uradnik do sedaj nij bil za nobedno višjo službo priporočan; v dotičnih kvalifikacijah so bile sicer navedene druge prosilcu škodljive lastnosti, toda mej vrstami se je bralo, da je prosilec naroden; — narodno mišljenje pa je bila gotova ovéra, dobiti višjo službo.

Narodni uradniki so se zatorej veselili in so upali, da se pod sedanjo vlado javne službe

ne bodo več kar tako naprej delile, nego da se tudi v tem pogledu odpravi vse strankarstvo ter se bode jedino ozir jemal na dejanske razmere. Toda, kdor je mislil tako, se je zelo zmotil. Dr. vitez Waser, ki ima skrivne kvalifikacije in nasvete predlagati, si je vedno ostal zvest; v zaupnih krogih se je baje mej drugim izrazil, da sta izmej vseh slovenskega jezika zmožnih sodniških svetovalcev samo dva namenjena za svetovalca pri nadsodnji. Ta dva svetovalca sta sicer daleč v drugej polovici sistemiziranih sodniških svetovalcev uvrstena, toda ona dva spadata k protežiranim uradnikom, ker sta odločna nasprotnika narodnej ideji; jeden je celo brat glasovitemu udu konstitucionalnega društva v Ljubljani, zatorej se mu prednost daje uže zavoljo visokih zaslug bratovih. Ali bi ne bilo umestno in pravično, ko bi se uže opustilo tako postopanje, katero samo ruši ljudém zaupanje do sodniškega stanú in prozivilje v vseh krogih jedino nezadovoljstvo?

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. marca.

Dné 14. t. m. je prišla deputacija praškega mestnega zbora čestitat nj. velič. cesarju na zaročitvi cesarjeviča Rudolfa. Župan Skramlik je deputacijo vodil in cesarju čestital češki in nemški in ga prosil, naj bi cesarjevič stalno bival v Pragi. Nj vel. cesar je zahvalil se tudi češki, ter se je pomenkoval s posamnimi udi deputacije, a dejal, da obljubiti ne more, pride li cesarjevič v Prago stalno bivat ali ne, ker to je odvisno od mnogih, večinom vojaških razlogov.

V seji državnega zbora v petek je pri posvetovanji o arlbergskej železnici poljski poslanec Hausner razložil, zakaj da on glasuje

Listek.

Opasni mrtvec.

(Iz „dnevnik“ svojega prijatelja priobčil V. E.)

Bil sem vodja samotnej železničnej postaji ne daleč od Michiganskega jezera v Zjedinjenih državah Severne Amerike. Marsikaj sem doživel v tej službi prijetnega in neprijetnega, ali takó v skrbéh nijsem bil nigdar v svojem burnem življenji, nego baš na Silvestrov večer leta 1869.

Nebó je bilo prepréženo z gostimi temnimi oblaki, dež je lál, kakor nebéski hudourniki. Dvanajst ur je uže razsajal najhujši vihar. Poleg vsega čulo se je v dalji o tem zimskem času res nenavadno grmenje.

S težkim srcem sem pričakoval vlaka št. 37., kateri se je bil zakesnil za dobro uro, kar je bilo po vsem naravno o takej nevihti.

Napósled — sedem je bila uže ura —

začujem živizeg, in v črnej noci so se mi videle vedno bliže prihajajoče lučice kakor iz tujine vračajočemu potniku okna predrage hiše očtove, kjer je bival in prežil svojo najlepšo dóbo. Res, silno težak kamen se mi je odvalil od srca, ko sem opazil ta znamenja življenja. In kakó ne? Anti sem se ves čas bal, da se vlaku ne pripetí kakšna nesreča, kajti na mojej progí sta bila dva mostova, katera nijsta osobito sišla po svojej trdnosti. In kaj se lahko ne zgodí pri takšnem vremeni? Strah moj je bil dakle popolnem opravičen. Toda, vlak je tu, ostavimo nepotrebne skrbí! Nikakor! Še nekaj družega mi je líki móra vznemirjalo duso. Uze opoludne bi mi imel vlak pripeljati zaboj sè 13 tisoč dolarji, — a nijsem še prejel te vsote. Poročali so mi, da jo dobodem z večera. Misel, da toliko novcev ostane v mojem varstvu črez noč, nij bila baš pre-prijetna, osobito ne zato, ker sem na postaji bival v popolnej samoti.

Ko se vlak ustavi, stopita iz vozá samo

dva potovalca, ali boljše rečeno jeden. Družega so v krsti (rakvi) prinesli iz voza za prtljago.

„Kedó je tukaj notri?“ vprašam, ko so neobično blago nesli v postajo.

„Moja umrša svakinja,“ odgovori tujec, kateri se je bil pripeljal z vlakom. „Nečákinja je gospodu Eldridge, katerega gotovo poznate; domá jo bodo položili v rodovinsko pokopališče.“

„Mrtvo žensko dakle pustite črez noč na postaji?“ vprašam dalje.

„Se vè.“ odvrne kratko. „Ali meníte, da mi je še móči priti do gradiča gospoda Eldridgejevega?“

„O takem vremeni,“ pravim, „imate do tija pretežaven pot. Svetujem vam, da rajše prenočíte v bližnjem hotélu.“

Pokazavši tujcu, na katerej strani je četrt ure oddaljeni hotél, otidem k vlakovodji. Izročil mi je zaboj z dolarji ter me posvaril: „Pazi in bodi oprézen, prijatelj! Ta vsota je tolika,

za arlbergsko železnico. Dejal je, da vidi v tej železnici, ki bode peljala v St. Gallen. Romanshorn, Zürich, Basel, v Belfort, podporo Avstriji. Ta železnica bode Avstrijo vezala z zapadom, ter bode omogočila, da si Avstrija svobodno poišče zaveznika in da se z nebi dozdanejšega navideznega zaveznika. Kakor je znano, je Hausner vlansko leto govoril velik govor zoper Nemce, to kaže, da se je v mišljenji Poljakov mnogo premenilo, in da tudi oni, kakor vsi ostali avstrijski Slovanje zametajo kako zvezo z nemškimi sosedi.

Budgetni odsek je dovolil vladi emisijo 20 milijonov zlate rente za pokritje deficita; tudi Poljaki so za to glasovali.

Centralisti državnega zbora napovedujejo hud boj zoper finančnega ministra, ne centralisti iz vsakdanje opozicije, fortšritlerji namreč, nego ona „zmerna stranka“, ki je v zadnjem času glasovala večkrat z vlado; gg. Plener jun., Suess in drugovi so sami hoteli zasesti stol finančnega ministra, ali ker jim je to izpodletelo, zato napovedujejo „skrajno“ opozicijo vladi ter nje finančnim predlogam. G. Plener in somišljeniki mu so se spokorne kazali, dokler so še videli nekatere minister-ske stole prazne, zdaj je druga, zdaj si hočejo prostor narediti, da bi jim bilo moč insecenovati zopet dóbo „trinkgeldov“, s katerimi bi si žepi, zdaj suhe, polnili, kakor je bil običaj ob času ustavovernega „aufsvunga“. V to svrhu iščejo si zaveznikov pri — Poljaki. Se ve, da je zamán njih trud, kajti tudi Poljaki némajo uzroka ločiti se od avtonomistiške stranke na ljubo ustavaškim propalicam.

Hrvatska regnikolarna deputacija je pričela v Pešti zopet svoje seje, ter bode ta teden stavila ogerske deputaciji svoje predloge. Novi ban hrvatski grof Pejačević je bil pri dveh sejah, ter „posreduje“, da bi se vsa vprašanja ugodno rešila, poroča „Politik“.

Meseca decembra m. l. je bil imenovan biskup Andjelić administratorjem v **srbske** patrijarhiji; mož je magjaron in njega imenovanje je ogerske Srbe močno vzburilo in zato želé, da bi se srbski cerkveni kongres sklical, ki sam ima pravico premembe ustanavljati v srbske patrijarhiji; v to svrhu je poslala novisadska cerkvena občina prošnjo do kongresnega odbora in druge občine se jej bodo pridružile.

Vnanje države.

Ruski poslanik v Parizu, Orlov, je pozvan v Peterburg; v Parizu ostane kot vodja poslov Kapnist.

Francoski senat je zopet zavrgel člen VII. naučnega zakona, zato je dejal Freycinet, da bode vlada odslé rabila zakone zoper nepooblašcene kongregacije.

V **italijanske** zbornici je dné 15. t. m. zagovarjal Crispi rovarstvo „Italie irredente“.

Bismarku ne gre vse po volji, to se da sklepati iz raznih nemških glasov, ki rožljajo sè sabljami. „Köln. Ztg.“ zatrjuje, da je postal Bismark tako sumnjiv, da hoče pričeti tudi vojno z Rusijo, ako ta ne dokaže miroljubivosti svoje; drug list „Hannover'sche Courier“ pa naznanja, da je Bismark zbral vsa taka diplomatska pisma, ki dokazujejo nemško-sovražno politiko rusko. O „avstro-nemške zvezi“ piše „Frankf. Ztg.“, da je Bismark hotel Avstrijo obvezati, sebi pa bi bil prihranil popolno svobodo, a zoper to da je bil cesar nemški.

V nemškem „rajstagu“ je grajal Lasker vlado, ker nij predložila prodolženja nemško-avstrijske trgovinske nagodbe; a Philippsborn je dejal, da Bismark ne namerja v nemško-avstrijskih trgovinskih razmerah ničesa premeniti, nego te razmere utrditi.

Dopisi.

Iz Zagreba 16. marca. [Izv. dop.] Do leta 1873 smo Slovenci gojili bratske simpatije do narodno opozicijske stranke na Hrvatskem; ko je pa narodna stranka hrvatska prišla do vladinega krmila, našlo se je Slovencev, kateri so celó dejanski podpirali nemško opozicijsko „Agr. Presse“, ker sami v opoziciji stoječi proti nemško-liberalnej stranki, so držali, da jim mora biti naravna zaveznica opozicijska stranka na Hrvatskem.

Mej tem, ko se je unionistiška t. j. magjaron-ska stranka vtopila v narodno stranko, je nastala nova opozicija na Hrvatskem, katera si je dala ime „stranka prava“ in kate-rej stoji na čelu dr. Anton Starčević, mož poštenega značaja in čistih rok, kakor se pravi,

Pogreško pa tudi ima dr. Starčević, in ta njegova pogreška je, ka je idealist in teží za ciljem, katerega menda ne doseže nigradar ne on, niti kateri sedaj živeči član njegove stranke.

V svojem programu jemlje „stranka prava“ pod nazivom planinskih Hrvatov sicer tudi nas Slovence v poštev, pa zato nastaje vprašanje, zakaj in s katerih uzrokov ne simpatiziramo Slovenci s to stranko, katera broji mej svoje članove skoro da vso mladež hrvatsko.

Ker je mej „Slov. Narodom“ in „stranko prava“ te dni došlo do udarca, jakšega nego li je morebiti dobro, bodemo poskušali najti razlogov, kateri so pogrešali nespornost in sukob.

Vsaka stranka, katera hoče ter želi pridobiti si simpatij in takó ojačiti, mora one

elemente, katere si želi pridobiti, z ljubeznijo k sebi vabiti, a ne arogantno odbijati.

Vsaka nadalje stranka, katera hoče obstati in napredovati, mora si postaviti cilj, katerega jej je móči doseči, če ne precej, pa vendar s časom.

Ko bi Slovenci hoteli denes reči, da nismo več Slovenci, ampak da smo Hrvati, precej bi nas objela stranka prava in uvrstila mej svoje; ker pa tega iz važnih uzrokov, gledé katerih se je tudi uže v tem listu razpravljalo, za zdaj storiti ne moremo, pokazuje „stranka prava“ v svojem organu „Slobodi“ neko animoziteto napram „Slov. Narodu“ in proti Slovincem na Hrvatskem živečim, kar je vsekako škodljivo za slogo in vzajemnost izmej sosedi in sorodniki, kakor smo Hrvati in Slovenci.

Ko je pred mesecem dnij „Slov. Narod“ naštel one profesorje slovenske, kateri ne živé v ožjej domovini svojej, mej tem ko našo mladež tujni podučevajo, nij imela „Sloboda“ pomilovalne besede za svoje planinske brate, ampak rekla je v pogledu na Hrvatskem služeče profesorje: „želimo im sretan put!“

To boli, gospoda „stranke prava“, in ne čudite se, ako se tudi Slovenec, ali kakor pravite „planinski Hrvat“ razpali in užge, da mu vzkipi kri, da pozabi vseh obzirov ter hlastne: „paklo kud paklo!“

Ako priznaje „stranka prava“, da i Hrvati spadajo kot species v genus Slovanstva, je res obžalovanja vredno, če v očígled tolikih naših zajedničkih sovražnikov gre ista stranka zametavat Slovence, svoje najbližje brate po rodu in sosede, ter se posmehuje njih bédi in neugodnemu politíškemu položaju.

Ako bi Slovenci ne spadali pod Beč, a Hrvati ne pod Budimpešto, bi po našem mnenju lahko bilo naše zblízanje in zjedínjenje, ali takó nam Slovincem za zdaj ne preostaje ino, nego držati sè svojega narečja, ker če bi to svoje narečje popustili ter se poprijeli hrvaščine, bi se nam moglo zgoditi, da bi ne bili čez 20 let niti Hrvati, ampak — Nemci.

V ostalem se mi zdi, da se še ne bodemo tako brzo sprijaznili sè „stranko prava“; morebiti se to zgodí poznejše enkrat, kadar bode ta stranka starejša in zmernejša, a sedaj je „premlada“ ter še nij za nas Slovence, ki smo zadnja leta sem resni politikarji, nemarajoči za utopije.

— 0 —

da bi ti marsikateri naših razbojnikov zaradi nje rad sè svinčenko prevrtal glavo, predno bi ti bilo móči upirati se.“

Tudi jaz sem se pošalil, odgovarjajoč svojemu dolgoletnemu prijatelju, ali, réči mi je, da je bila moja šala posiljena.

Konduktér je dal znamenje za odhod, vlak je zažvižgal in se jel dalje pomikati. Gledal sem za njim, dókler mi njega rudeče svetilke nijso izginile izpred očíj. Zeló osamljenega in tesnosrčnega sem se čutil, ko sem se vračal v hišo.

Idóč mimo mrtvaške krste, katera je stala v kotu mej drugim blagom, ozrl sem se še jedenkrat nánjo, a potem sem šel v svojo bližnjo sôbo, kjer sem se htel poslednji večer starega leta imeti posebno dobro.

V pečico sem naložil nekoliko polén, pristavil k ognju lonček vode, da si skuham močnega čaja, in nabasavši pipo, sedel sem v široko naslonjačo ter segel po novinah. Sklenil sem bil večer preživeti v samčevskem miri in

vihra, zunaj tuleča, me v gorkejši sobi čisto nič nij motila. Ali pri vsem tem sem bil nekako nevoljen in mi nobedna stvar nij góčila. Tobák nij htel goreti v pipi, čaj mi nij kaj prijal, novine me nijso zanimale. Samo, da se zmotim, jel sem poslušati udarjanje brzojavnega aparata, katerega ropotanju sem se bil uže tako privadil, da se mi je zdelo, kakor bi poslušal lahko umevnih besedij iz svojega prijatelja ust.

Zablísne se in strašen grom pretrese vse poslopje.

Ko je zopet vse mirno, poslušam dalje udarjanje brzojavnega aparata — in silno se prestrašim, ko prav določno čujem besede: „Watch the box“! (Straži krste.)

Po kratkem prestanku se je ponavljalo v drugič: „Straži krste!“ in poznejše v tretjič isto: „Straži krste!“

Ta brzojav mi je vzel ves dušni mir. Kedó mi je neki to poročal? Kaj naj pomenja? Jasno in dobro sem izprevidel, da se nocojšnja

noč ne bode iztekla po navadi, nego, da me čaka nekaj posebnega.

Nehoté sem segel na polico po svoj stari samokres, kateri mi, ker je bil nenabasan in zarujavel, se vé nij mnogo koristil. Potlej se grem še jedenkrat prepričati, ako so duri dobro zapáhnene, skrbno sem zaprl železna okna ter na stežaj odprl vrata, skozi katera se je iz moje sobe videlo v prostor za blagó, da mi je bilo vedno móči ozirati se na krsto. Napósled sem sedel k brzojavnej mizi in vprašal po vrsti postaje na vsej progí, so mi li kaj brzojavili? Od povsodi sem dobil odgovor: „Ne.“

Z nova primaknivši se k peči sem razmišljal, ali se morebiti nijsem zmotil, in gledal sem pozorno precej zoprno mi krsto, kar se oglasi aparat, ponavljajoč trikrat svoje svarilo: „Straži krste!“

Za trdno sklepač, da po noči ne zatisnem očesa, in sezuvši svoje težke skornje, léžem oblečen v posteljo.

(Konec prih.)

Domače stvari.

— Včerajšnji dopis v „Slovenskem Narodu“ „z Gorenjskega“, od 12. marca, kjer se g. Foerster zopet zagovarja in cecilijansko društvo, se je vrnil v predale našega lista po nesrečnem naključju, brez znanja glavnega vodstva „Slovenskega Naroda“. Mi obžalujemo to in izrekamo enkrat za vselej, da ne bomo o tem predmetu nobene stvari več niti „pro“ niti „contra“ objavili. Izjavljamo pa na tem mestu, da nímamo nobenega povoda cecilijansko društvo zagovarjati, še manj pa g. Foersterja. „Slovenski Narod“ je v prvi vrsti političen list in se torej popolnem strinja s tistimi, ki g. Foersterja zavoljo njegovega političnega držanja napadajo, njegova muzika nas pa ne briga.

Glavno vodstvo uredništva „Slov. Naroda“ v odsobnosti urednika g. Jurčiča.

— (Slovenski jezik in goriške srednje šole.) „Soča“ pripoveduje, da sta šla poslanca Winkler in Valussi k ministru Conradu ter ga prosila, naj bi se oziral na slovenski in italijanski jezik tudi po goriških srednjih šolah. Naučni minister je baje odgovoril, da hoče to stvar dobro preudariti, objektivno, ne gledé na predsodke in politiške govornice, češ, da eni so „rusofili“ drugi pa „irredentariji“.

— (Rešilne čolne) je naš mestni magistrat dal napraviti ter jih je na raznih krajih po Ljubljani razpostavil. Želimo, da bi se ta zelo praktična naredba, o katerej smo v svojem listu že pred letom dnij jedenkrat sprožili besedo, izkazala tudi v resnici koristno, kadar bode za to prilika.

— (G. Josip Noll), znani naš rojak in sedaj v Italiji bivajoči operni pevec, pride meseca aprila v Zagreb, kjer nastopi — težko pričakovani gost — v nekaterih operah.

— („Beseda“ v ljubljanskej čitalnici.) Ko se po hudej zimi otaja sneg, ko zgine bela ledeno-snežna odeja in se pokazó črni vršički gozdov ter iz zemlje rado vedno pokuka prva pomladna cvetica, kako zadovoljen vzdihne človek iz prsij, kako dobro nanj upliva vzduh na prvem sprehodu, kako vse občuduje in mu srce polni z rajsko slastjo! S to slastjo bi primerjal óno, ki človeka, živčnega navadno v vsakdanjem politiškem boji in skrbéh, ki so neizogibna spremljevalka v življenji našem, prevzame vselej, kadar pride v družbo, kjer mu odpočije duh, a dobi vendar nove hrane. Tačas utihnejo vse strasti, tačas utihnejo politiška nasprotja; in kjer je človeška duhovitost postavila si šator, kjer se provajajo nje stvarjenja, ondi človek pozabi na vnanjost, pozabi ves svet, pozabi svoja načela, ki ga ločijo morebiti od njega, živi samo v trenutki in za trenotek ter za stvoritev človeškega uma. Blizu tako je bilo zamakneno tudi izbrano občinstvo na „besedi“ v nedeljo zvečer v čitalnici, tako so sodili naši gostje gg. Lednik, Parma in Majar, in če bi ne bil upliv njih muzikalne produkcije tako velikansk, in če bi ostalo občinstvo, verno poslušajoče, hladno. Nekako nestrpno je občinstvo pričakovalo nastopa omenjenih treh gostov, nastopivše je pozdravilo simpatično, in njih sviranju sledilo z največjo paznostjo. Združeno igranje na amerškem harmoniji, glasoviru in goslih je bilo krasno, čaroben vtis so prouzročali osobito prikriti akordi na harmoniji, efekt je bil popoln. Vsi trije gospodje so želi mnogo zasluženega priznavanja. A g. Lednik pokazal se je res večšega igralca na harmoniji,

g. Majar igra s čutom klavir in o g. Parmu smo že jedenkrat izjavili pohvalo čitalniškega občinstva. G. Lednik je za ta večer prepustil svoj harmonij in glasovir čitalnici, oba krasna instrumenta (harmonij ima 14 spremen). Vpraša se lahko, je-li veliko takih gospodov, ki bi storili jednako? — Čitalniški pevski zbor je svojej nalogi zadostil in provajal tudi dva mešana zbora od Nedvčda in od Foersterja. Vse točke so bile pohvalno sprejete, tudi Foersterjeva „Ave Marija“ iz njegove operete „Gorenjski slavček“, ki pa vsekako zahteva popolnem izurjenih pevcev, da jo dobro izvrše, ter izobrazenega občinstva, da razume njegovo skladbo in jej — ploska.

R—ski.

— (Mrtvega našli) so v ponedeljek dné 15. t. m. jutraj — kakor se nam od tu piše — v nekem hlevu na karlovskej cesti št. 19, zidarja Martina Mežnarja, in so ga od ondot prenesli v mrtvačnico k sv. Krištofu. Mož, ki je uže dlje boléhal za jetiko, je prišel prejšnjega večera po dolenskej cesti iz Rudnika, kjer je menda doma, ter je, tožeč, da mu je slabo, prosil prenočišča. Ko so mu ga odkazali v hlevi, je šel tjakaj počivat in je zaspal — na veke.

— (Zapuščeno dete.) Iz Maribora pišó, da so minoli teden v Maglalskem predmestju našli v nekej drvarnici okolo pet mesecev staro púnico, katero je tam pustila najbrž neka mlada Hrvatica, ki je uže nekoliko dnij prej po mestu dete ponujala ljudém v rejo, kažoča pismo v hrvatskem jezici, ter obljubujoča 400 gld. nagrade onemu, kateri prevzame otroka v vzgojo.

— (Pošiljatve s povzetjem) se od dné 15. t. m. začéni sprejemajo tudi za Bosno, Hercegovino in novopazarski sandžak, in sicer nímajo tehtati preko 10 kilgr. ter ima njih vrednost manjša biti od 200 gld. Povzetne karte in pisma se niti zdaj še ne mogó pošiljati v te dežele. Poština za pošiljatve s povzetjem se odmérja po določenih za pošiljatve sploh.

— (Očeta umoril) je — kakor poročajo hrvatske novine — dné 5. t. m. v Boboti neki Miloš Babić. Stari kmet Nikolaj B. je živel v vednem prepiru in sovraštvu sé svojim sinom. Omenjenega dne sta bila sama doma in sta se zopet nekoliko zbesedila. Miloš prime očeta za vrat, ga podere na tla ter starca z nogami potepta tako, da je kmalu umrl. Zločinec se je sam javil sodnij.

— („Vrtec“ časopis s podobami za slovensko mladino) je prinesel za mesec marec naslednje zabavno poučno gradivo: Zmaga sv. Križa (pesen zložil Jos. Prosen); Rožica in Minka (povest s podobo od J. T.); Siromak — dobrotnik (povest spisal Homotarić); Spomini iz prejšnjih let (povest, spis. Jos. Vidic); Bolno dete in angelček (pravljica od T. Brezovnika); Popotnika (povest); Kmetsko znamenje (pesen); Gradčani v Pragi (iz ruskega preložil M. Málovrv); Studenti; Otročje igre v pesencah; Iz Ruske zgodovine po Nestoru (nadaljevanje); Opomin (pesen zložil Fr. Krek); Strupene rastline: Črni teloh ali kurice; zeleni teloh (s podobo); navadni volčín (spis. J. Kotnik); Baker ali kotlovina (spis. J. Kotnik); Drobtine, kratkočasnice, uganke, računske naloge, rebus i. t. d. — Ta številka ima mnogo zanimivega gradiva, zatorej priporočamo „Vrtec“ v obilo naročevanje. Celoletna naročnina mu je 2 gold. 60 kr. za pol leta 1 gold. 30 kr.

— (O gimnaziji v Sarajevu) čitamo v novinah poročilo ravnatelja dr. Zocha, ki mej družim piše: „Učencev ima ta zavod 81, a po veri razmerno je največ katolikov namreč 27. Uzrok temu je, ker so si pravoslavni, držeči gimnazij za nekako propagando katolištva in hrvatstva, osnovali poseben gimnazij, ter prvi razred uže letos otvorili, in ker so katoliki prej mnogo boljše urjéne ljudske šole imeli, pa je tako mnogo več dijakov prišlo v gimnazij. Dijaki so vsi brez razlike bistrumni marljivi kakor bčele t. j. učili bi se od jutra do večera, poleg tega so nrvstveni in poslušni, da človeku srce utriplje od radosti, ko vidi toliko voljo, marljivost in takšen napredek. In to je ravno neka nagrada za ostalo robinzonsko življenje. Napredek je v vseh predmetih boljši, nego v tistih slovenskih šolah, kjer se dijaki z nemščino ali magjarščino „kultivirajo“. Verjemite, da mi je ljubši jeden bosanski deček, nego 10 naših junakov, kateri v petem letu uže znajo čitati in pisati, ali se jim pri tem šola studi. Tukaj sem se uveril o resnici davno v srcu gojenega maksima, da se čitanje in pisanje ima še le v 8. ali 9. letu začeti učiti, a do tega velja deco samo odgovajati. Od 9. do 14. leta naj bi se mladež ob jednom odgojevala in učila, a od 14.—20. prav za prav učila, in sicer pod nadzorom. Kdor nij do 14. leta uže dobro vzgojen, ne bode nigdar. Pri nas v „Evropi“ se deca mnogo poučuje, toda malo odgojuje in kadar dečaki dospó v gimnazij ne znajo ničesar dobrega. — Z učevnimi sredstvi smo dobro preskrbljeni, samo šolsko poslopje nij dokaj vredno. Vojevoda Württemberg je zatorej uže stavil v budget 200.000 gld., s katerimi se v Sarajevu ima sezidati novi gimnazij.“

Razne vesti.

* (Parni kotel razpočil) se je v Mosti na Češkem. Kurivec je mrtev, pet delavcev ranjenih.

* (Neprevidno streljanje iz možnarjev) je bilo uže često uzrok mnogim nesrečam. V Rattenbergu poleg Fohnsdorfa so se dinamične patrone basali v možnarje, katerih jeden se razpoči, ter jednega od njih zelo nevarno rani.

Denšnej številki „Slovenskega Naroda“ je priložen cenik lekarnarja g. G. Piccolija, na katerega svoje častite bralce posebno opozorujemo.

Povestno.

Odgovor na „Poslano“ v „Slov. Narodu“ št. 60.

Gospod Fran Pirkovič napada v sobotnem listu „Slovenskega Naroda“ pokopališnega grobokopa pri sv. Krištofu, češ, da je brez pravice samovoljno zagrebel njega 7letnega sinu, kateri je dné 7. t. m. v Elizabetnej otroškej bolnici umrl nanagloma. Omenjeni gospod zabavlja grobokopu, da je njegovega sinu izročil materi zemlji — po njega mislih — brez duhovnika, kakor kakšnega samomorca. Na to sem prisiljen odgovarjati to le: vsakemu je znano, da mrtveci, ki umró v bolnicah, nímajo Bog zna kakšnega veličastnega pogreba, ako se nihče ne oglasi zanje in ga izrečno ne zahteva. Tako je tudi g. Pirkovič, ko mu je umrl sin, vso skrb prepustil bolniškemu oskrbníštvu, a se niti brigal nij za čas, kedaj ima biti pogreb. Dokaz temu je okolnost, da se na rotovži nij nič oglasil, niti nij pokopališnemu oskrbníštvu prinesel nobedne pogrebne nakaznice, dasi je umrl njegov sin 44 ur mrtev ležal in bi v tem vsak skrben oča lahko kaj storil za svojega otroka, če bi ga res tako ljubil, kakor pravi omenjeni gospod — kar pa nikakor nij verjetno. Čudno se mi tudi zdí, da g. P. nij, ko je prišel v mrtvačnico iskat svojega sinu, nikogar povprašal, kje leži — zatorej nij moja krivda, če ga videl nij, ker skozi steklena vrata se ne more vsa mrtvačnica videti. Mrtvece, za katere se nobeden ne meni, pokopavamo, kadar imamo čas, in ker je bilo istega dné ob treh mnogo drugih pogrebov

napovedanih, pokopali smo gosp. Pirkovičevega dečka takoj po kosili, a pogrebna nakaznica nam je došla še le ob dveh, ko je bil mrtvec uže pokopan, in sicer nam jo je neki drug mož — ne oča g. P. — prinesel, iz prijaznosti vzemši jo na rotovži poleg svoje. Često sem se jaz uže na rotovži pritoževal, da dohajajo oskrbnistvu nakaznice največ prepozno in nam jih ljudje nosijo navadno uže zadnjo uro. Če bi se ravnali po tem, bi mrtvece morali vedno samo v mrtvačnico postavljati in potem čakati, kedaj se nam milostivo prinese dovolilo.

Naposled g. P. toži, da nij bil njegov otrok blagoslovljen. Navadno blagoslovljajo duhovniki mrtvece uže v bolnici, a ker g. P. sin nij bil ondi blagoslovljen, prosil sem jaz č. g. šentpeterskega kaplana, da ga je v jami blagoslovil. Če se to nij zgodilo prej, je kriv sam oča, ne pokopališčno oskrbnistvo, — on se je bal, da bi ga pogreb ne stal novcev, zatorej se je vedno umikal — a zdaj, ko je vsega tega uže ko. ec, razgraja v novinah javno, in tudi denarja se mu škoda ne zdi, samo da bi tem načinom obrekoval pokopališčno oskrbnistvo. Sploh priporočamo g. P., da gré drugikrat po g. Doberietov voz in nam pripelje svojega mrtveca, če mu nij vseči, da smo šli po njegovega sinu, kakor po vsakega družega, v bolnici ali makar tudi v ujetnišni ci umrlega, zvečer z navadnimi koli. Pokopan je bil sicer res g. P. sin — in o tem naj se zahvali jedino „skrbnemu“ svojemu očetu — kakor kakšen hudodelnik na tih m, a nikakor ne, kakor kakšen samomorec, ker le-ti imajo poseben prostor na pokopališči. Krstijanska vera in čuvstvo nema pri g. P. posebno trdne podloge, kar se dovolj razvida od tod, da mu je samo na tem ležeče, da trosi mej svet golo izmišljatino z lažjo pomešano, ter ima namen ščuvati občinstvo zoper popolnem postavno ravnanje pokopališčnega oskrbnistva.

(101) J. Medic.

Dunajska borza 16. marca.

Izvirno telegrafično poročilo.

Enotni drž. dolg v bankovcih	1	gid.	70	k.
Enotni drž. dolg v srebru	72	"	5	"
Zlata renta	86	"	55	"
1860 drž. posojilo	128	"	75	"
Akcije narodne banke	836	"	50	"
Kreditne akcije	300	"	50	"
London	118	"	65	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	45 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	57	"
Državne marke	58	"	1	"

Loterijske srečke.

Na Dunaji 13. marca: 71, 43, 53, 24, 4.
V Gradci 13. marca: 77, 79, 5, 20, 2.

Tujci.

13. marca

Evropa: Ludvig iz Zagreba.
Pr. Slonu: Piezel iz Trbnja — Zodef iz Dunaja. — Mesner iz Celovca. — Hger, Greninger iz Gradca. — Schwarz iz Trsta.
Pr. Malit: Irresberge, Fischl, Bärck, Debnš iz Dunaja. — Pogačnik iz Celja. — Urbanec iz Dvora. pl. Vraneyzany iz Hrvatskega. Usier iz Dunaja — dr. pl. Eiger z Kravne.
Pri avstrijskem cesarji: Dolencec iz Škofje Loke.

Dr. Edgar vitez Aigner,

kopeljski zdravnik

v Krapina-Toplicah,

daje razjasnila o tej kopelji v Ljubljani „Hotel Stadt Wien“ dné 16. in 17. marca od 4. do 5. ure popoldne. (103-2)

DORSCH

Najboljše in najuplívnejše

pomuhljevo jetrno olje

zoper

bramore, krvice, sušico, kašelj itd.

v sklenicah á 60 kr.

z železnim jedovcem pomešan, onim, ki imajo premalo krvi ali ki si jo hočejo očistiti, posebno koristen, v sklenicah á 1 gid. prodaje in razpošilja s poštнім povzjetjem

(108-1)

G. Piccoli,

lekarna „k angelju“ v Ljubljani, na dunajskei cesti.

Trakuljo

(105-1) (plošnato glisto) prežene
dr. Bloch na Dunaji,
Praterstrasse 42, tudi pismo.

Važno za gostilničarje!

Podpisani po zelo nizkej ceni izdelujem vsake velikosti

ledenic (Eiskasten),

v katerih se dajo dobro hraniti pivo in jedi. Vnanja naročila izvršujem takoj in točno.

Janez Podkrajšek,

(110-1) v Ljubljani, v Trnovem hiš. št. 19.

Ljubljanski lozi.

V letu trikrat srečkanje.

Glavni dobitki gl. 35.000, 25.000, 20.000

(93-4) i. t. d.

Najmanjši dobitek 30 gid. a. v.

prodajamo samo po

gid. 25 v pet četrtletnih obrokih po gid. 5.

Uže ko plača prvi obrok 5 gid., igra kupec pri prvem srečkanju

dné 2. aprila 1880

tega po realnej kreditnej banki prevzetega loterijnega posojila

z izvirnim lozom á gid. 24.

Te loze, ki se odlikujejo po brezuvetnej varčnosti in izvrstnem igralnem črteži, prodaja

menjalnica administracije

Dunaj, „MERCUR“ Dunaj,
Wollzeille 13, Ch. Chon Wollzeille 13,
in v vseh večjih bankah in menjalnicah.

Družbe za srečke

in druge korporacije imajo posebne prednosti.

Na prodaj

je lep velik junec, 3 1/2 leta star, muriškega plemena; ravno tu sta na prodaj tudi dva pitana vola. Več o tem se izvé pri (107-1)

grajskem oskrbnistvu v Mokronogu.

Najboljše moravsko vino,

bujnak in rislingec,

novo in staro, prodaje jako v ceno in postreže dobro

Mihael Arko,

(104-1)

vinski trgovec v Zagrebu.

Štev. 2798.

(106-1)

Razpis službe.

Pri podpisanim mestnem magistratu je razpisana na novo ustanovljena služba mestnega diplomiranega živino-zdravnika, s katero je združena letna plača 600 gid., dvojna 10% petletna priklada, poleg pravice do pravilne pokojnine.

Za to službo prosečim uže v pokoji bivajočim c. k. živinozdravnikom bi se omenjeni dohodki izplačevali kot nagrada brez pravice do pokojnine.

Prošnje za to službo, katerim se imajo dokazi o dovršenih studijah in dobljenem živino-zdravniškem diplomu, o dosedanjem poslovanju, končno o znanji nemškega in slovenskega ali namesto zadnjega vsaj kakšnega sorodnega slovanskega jezika priložiti, naj v javnih službah uže bivajoči prosilci pošiljajo po svojem uradu, a drugi prosilci, kateri niso še v službi, naj do dné

10. aprila t. l.

neposredno izročajo svoje dotične prošnje s prilogami podpisanemu uradu.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 8. marca 1880.

Župan: Laschan.

Poziv!

Vse svoje prijatelje in p. n. kupce sifonov prosim s tem najuljudneje, sploh vsacega, naj si je kdor koli hoče, samo da mi nij sovražnik, naj mi storé to ljubav, da okolo stoječe prazne sifone v privatnih hišah, ki imajo moje ime, meni pošljó, privesó, ali vsaj naznanijo, kje da so taki sifoni.

Žalhog se mi zgubi vsako leto znatno tega dragega materijala, česar marsikdo ne zna ceniti.

Vrlo me bode veselilo, ako bode moja prošnja uspešna; tudi v prihodnja prosim vse meni blago želeče, naj se o tej zadevi zame zanimajo. Uže naprej se najiskreneje zahvaljuje

Gustav Fischer,

poleg „Zvezde“ 13.

Pri njem se prodasta tudi v ceno dva ročna aparata za sodavodo; ogleda se jih lahko vsak čas po dnevi. (78-3)

Gastlove kri čistilne pile.

Uže dvajset let sijajno skušene in od zdravnikov priporočene, da se ž njimi odpravi putika in revmatizem, zasedena slaba sôkrovica, sleza, ostrá kri, zlata žilja, neslast do jedi, naval krvi, omotica, slabost na jetrah in žolci, in poznejše uplivanje po zdravljenju z živim srebrom. Pri ženskih mesečnih nerednostih uplívajo te pile dobrodejno, odstranjuječe in zdravljajoče.

Škatljica z okolo 80 komadov 50 kr. av. velj.

Te pile se posladkorjene in odlični zdravniki priporočajo jih kot najboljše kri čistilno dristilo.

Ker zadostuje jedna škatljica za zdravljenje 2 do 3 tedne, — tedaj so Gastlove pile tudi najcenejše zdravilo.

Gastlov kri čistilni čaj

v zavitkih po 30 in 50 kr. av. velj.

baš tako dober zoper vse zgorenje bolezni.

Pravi dobi se v glavnej zalogi lekarja P. Birnbacherja „zum Obelisk“ v Celovci. (79-3)

Gastlove prave kri čistilne pile in čaj ima v zalogi nadalje: v Ljubljani V. pl. Trnkoccy, lekarnar; v Postojni A. Leban, lekarnar; v Kranji K. Šavnik, lekarnar; v Logatci Al. Skala, lekarnar.